På den gamle trappa var det nederste trinnet råttent på grunn av jordkontakten.

Skift den råtne trappa

Her får du beskrivelsen av ei solid, utvendig tretrapp. Du kan bruke den til å skifte ut ei trapp som har råtnet – eller dersom du vil lage ei ny trapp opp til terrassen. Den er lett å lage – den er uten vanskelige sammenføyninger.

Det kan gå svært galt dersom ei utvendig tretrapp har råtnet. Derfor bør trappa skiftes før noen skader seg.

Et stort problem ved spesielt eldre tretrapper er ofte at de er laget av tre som ikke er trykkimpregnert. Det betyr at all kontakt med bakken reduserer levetiden betydelig.

Og det er ikke alltid like lett å avsløre om det er noe galt. Et trinn kan umiddelbart virke helt i orden. Men det skumle er at trinnet kan være råttent på undersiden og inni. Et godt råd er derfor å teste trinnene jevnlig ved å trampe hardt på dem.

Vil du være sikker på at ei ny trapp kan holde i mange år framover, bør du derfor lage den av trykkimpregnert tre. Og fordi trappa vår er svært enkel, kan alle lage den. Den er nemlig konstruert helt uten vanskelige sammenføyninger av noe slag.

Trappa er utført med en helning på 22,5 grader. Av den grunn passer den derfor ikke helt inn i den tradisjonelle formelen for forholdet mellom inntrinn og opptrinn.

Men vi kan gå god for at som ei kort trapp, blir den behagelig og sikker å gå i – ikke minst om vinteren når trinnene kan være glatte.

Den nye trappa er laget av trykkimpregnert tre, og derfor vil den kunne holde i mange år – også selv om den kommer i nærkontakt med bakken.

Tekst og foto: **Peter Svendsen** • Tegning: **Christian Raun**

Gjør Det Selv

LETT — VANSKELIG

VANSKELIGHETSGRAD:
Det eneste du trenger er ei kraftig sirkelsag til å skjære ut delene med. Monteringen er svært lett.

TIDSFORBRUK:
Tidsforbruk: En dag til trappa – pluss tørketid

PRIS:
Pris: 750 kroner

TIPS

Stolpesko og betong
Til trappa vår har vi brukt om igjen både stolpeskoene og fundament fra den gamle trappa. Dersom du ikke har muligheter for det, kan du grave eller bore to hull i en halv meters dybde i drenert grunn. Fyll betong i hullene, og plasser stolpeskoene i betongen. Til sist festes stolpeskoene i ønsket posisjon, og etter ei uke kan stolpeskoene forsiktig brukes.

Regn deg fram til helningen

Når du har funnet høyden på trappa, deles målet opp i et antall opptrinn (X). Hvert opptrinn bør maks. være 18 cm – omkring 15 cm er et perfekt mål – og da har du antallet trinn på den nye trappa. Et annet mål som er viktig, er avstanden fra bakken opp til underkant av vangen (A) – det bør være minimum 5 cm.

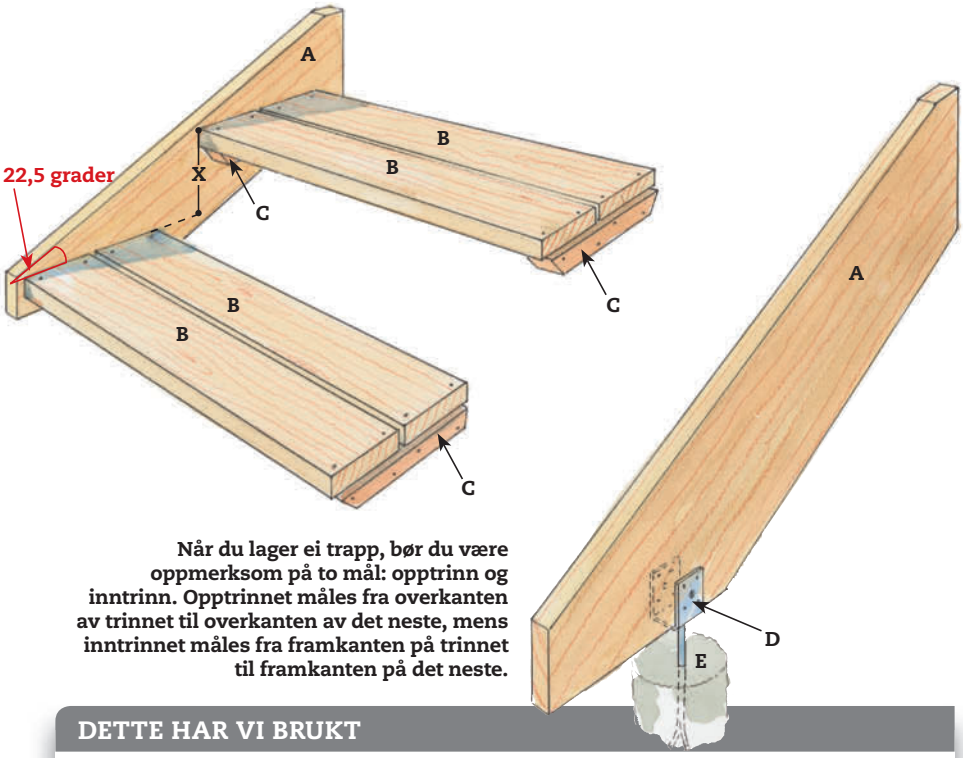

Når du lager ei trapp, bør du være oppmerksom på to mål: opptrinn og inntrinn. Opptrinnet måles fra overkanten av trinnet til overkanten av det neste, mens inntrinnet måles fra framkanten på trinnet til framkanten på det neste.

DETTE HAR VI BRUKT

Materialer

48 x 198 mm justert (trykkimpregnert):
- 2 vanger **(A)**

48 x 148 mm justert (trykkimpregnert):
- 4 trinnplanker **(B)**

48 x 73 mm justert (trykkimpregnert):
- 4 lister **(C)**

Dessuten:
- 5 x 80 mm skruer (varmgalv. eller rustfrie)
- 6 x 100 mm (varmgalv. eller rustfrie)
- Pu-lim (ekspanderende)
- Trebeskyttelse eller treolje
- Evt. 2 vinkelbeslag og skruer
- 2 stolpesko **(D)**
- 8 x 40 mm franske skruer
- Betong **(E)**

Spesialverktøy
- Smygvinkel

Brett en vinkel på 22,5 grader

Dersom du ikke har en smygvinkel, kan det være vanskelig å finne en trappehelning på 22,5 grader. Men med et A4-papir kan du raskt finne vinkelen helt nøyaktig. Brett først papiret en gang slik at det dannes en vinkel på 45 grader. Brett deretter papiret en gang til, og du har en vinkel på 22,5 grader. Nå kan du lage din egen smygvinkel på 22,5 grader av to lister som du limer og stifter sammen.

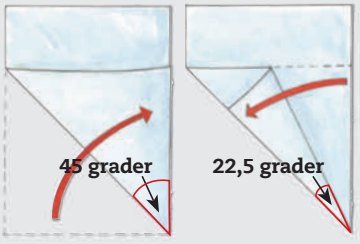

Vi lager trappa

Normalt lar vi trinnene gå helt ut til sidevangene når vi lager ei trapp, og det stiller selvsagt store krav til nøyaktighet – spesielt om sammenføyningene skal bli helt tette og pene.

På trappa vår har vi valgt å holde en avstand på en cm mellom trinn og vange – noe som gjør det langt enklere å få til sammenføyningen. Samtidig betyr det at fuktigheten ikke vil bli liggende i sammenføyningen og slik trenge inn i endeveden på de enkelte trinnene: Endeveden får anledning til å tørke.

Dessuten ser det fint ut med den samme avstanden mellom trinn og vange som mellom de to plankene hvert trinn er laget av.

4 Vangene festes midlertidig på stedet. En vange skrus først fast oppe. Kil den opp nede til listene er vannrette. Deretter festes vangen til stolpeskoen.

6 Skru fast vangene på siden av stolpene – hvis det er plass. Ellers må du bruke vinkelbeslag og skruer til å feste med.

1 Begynn med å finne høyden på trappa. Hold et vater der trappa skal ende, og mål ned til stedet der den skal begynne.

2 Formen på trinnene og plasseringen strekes opp på vangen (A) med en smygvinkel. Sag ut vangen. Bruk helst ei sirkelsag som lager nøyaktige snitt.

3 Sag ut listene (C). De skal ha et snitt på 22,5 grader i begge ender. Lengden skal være bredden av trinnet minus 2 cm. Monter hver list med lim og fire 6 x 100 mm skruer.

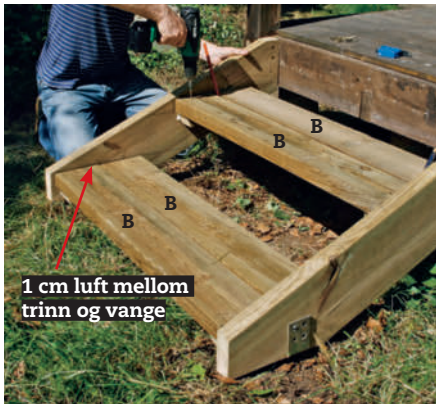

5 Legg trinnplankene (B) på listene. Rett dem inn slik at det er en cm luft til vangene og mellom trinnene (bruk en tømmerblyant som avstand). Hver planke festes med to 5 x 80 mm skruer i hver ende.

7 Nede er vangen festet midlertidig til stolpeskoen med en skrue. Når du skal feste den permanent, kan du for eksempel bruke fire franske treskruer.

TIPS

Du kan også bruke ferdige klosser. I stedet for stolpesko og betongfundament kan du også bruke betongklosser på for eksempel 15 x 15 x 60 cm som har beslag på toppen. Disse graves ned i ønsket dybde.

Når du har montert trappa og sjekket at de enkelte delene passer sammen, demonterer du trappa slik at du kan gi den trebesyttelse.